

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
6-7/2019

**Kauluskaiutin
kokeilussa**

**Usher-tutkimusta
Jyväskylässä**

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Viittomakielinen naistyöryhmä.....	4
Kevätkokouksen kuulumiset	6
Usher-tutkimusta Jyväskylässä	9
Kauluskaiutin kokeilussa.....	10
Ajankohtaista oikeuksienvallvonnasta	12
Erityisryhmät huomioitu hallitusohjelmassa.....	14
Korjaus kannustusapurahautiseen.....	15
Tornion vammaistyön diakoni eläkkeelle	16
ICT- ja aluepalvelut kesätauolla	18
Jyväskylän aluetoimisto muuttaa.....	18
Ilmoitukset.....	19
Tue toimintaamme.....	20

Kansikuva: Esko Vainionpää opaskoiransa kanssa kevätkokouksen tauolla. Lisää kokouksesta s. 6.

Takakannen kuva: Luonnonkauneutta Kuurosokeiden Toimintakeskuksen läheisyydessä. Kuvat: Heidi Häyrynen

Tuntosarvi
45. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2019
Leila Rytimaa ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat
Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen

Yhteinen sähköposti
viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Lue-tus-ohjelmassa ja pdf-näköslehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Grano Oy, Vantaa

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Kuntoutuspalvelut muuttuvat lähivuosina

Suomen Kuurosokeat ry on järjestänyt Kelan rahoituksella kuntoutusta kuulonäkövammaisille jo useita vuosia. Tämän vuoden alusta Kelan rahoittama kuntoutusta toteutetaan jälleen Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella. Siellä järjestetään kuntoutusta lapsille ja nuorille, syntymästään kuulonäkövammaisille aikuisille sekä aikuisena kuurosokeutuneille.

Kuntoutuksen maksajana Kela on määrittänyt kuntoutuksen sisältöä palvelukuvausten avulla. Ne ovat monisivuisia ohjeistuksia mm. siitä, miten ja millä henkilöstöllä kuntoutusta tulee toteuttaa. Kela hankkii kuntoutuksen tarjouskilpailun kautta.

Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös siihen, mikä on Kelan rooli tulevaisuudessa kuntoutuspalveluiden toteuttajana. Kelassa on meneillään palvelutuotannon kokonaisuudistus, johon liittyy neljä isoa osakokonaisuutta. Yksi niistä on rekisteröitymismenettely. Nämä uudistukset tulevat näkymään lähivuosina sekä asiakkaalle että kuntoutuspalvelun järjestäjälle.

Menettely tulee olemaan uusi tapa rekisteröityä Kelan palveluntuottajaksi.

Tällöin kuntoutuspalveluja ei enää kilpailuteta. Palvelukuvaukset muuttuvat selkeämmiksi, joustavammiksi ja huomattavasti lyhyemmiksi. Niistä poistuvat esimerkiksi tiukat tuntiketykset, ja kuntoutuksen järjestäjä saa mahdollisuuden toteuttaa kuntoutusta itsenäisemmin asiakkaan tarpeiden mukaan.

Tällä hetkellä on menossa harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen kilpailutus. Meneillään olevassa kilpailutuksessa on jo nähtävissä muutokset, jotka liittyvät palvelukuvauksiin. Palvelukuvaus on huomattavasti lyhyempi ja selkeämpi. Tiukat tuntirajaukset ovat myös poistuneet.

Lähivuodet näyttävät, miten kuntoutus tulee muuttumaan. Olemme pysyneet tarjoamaan jo vuosia Kelalle kuulonäkövammaisten kuntoutusta. Luotan siihen, että tulevaisuudessakin pysymme kuntoutuspalveluiden järjestäjänä. Kuurosokeiden Toimintakeskus täyttää hyvin Kelan asettamat vaatimukset kurssipaikalle, ja kuntoutus on yksilöllistä sekä asiakkaan tarpeet huomioivaa.

Kaija Pekkanen, kuntoutuksen vastaava sosiaalityöntekijä ■

”Lisätään tasa-arvotietoisuutta” – uusi naistyöryhmä aktivoitumassa

Teksti: Sanna Paasonen
Kuva: Tomas Uusimäki

Voimakkaasti lisääntyneet tasa-arvokeskustelut ja kuurojen yhteisössä kuohuttaneet historian vääryydet saivat Kuurojen Liiton pohtimaan, miten se voisi osaltaan edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Liiton järjestösuunnittelija **Tiina Hedrén** valittiin ääniharavalla Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitukseen, mikä oli yksi virstanpylväistä viittomakielisten keskuudessa. Hän sai myös Kuurojen Liiton ymmärtämään, että nyt olisi korkea aika toimia entistä näkyvämmiin sukupuolikysymyksissä, eikä vain kielikysymyksissä. Hän kokosi viittomakieliset naiset erilaisine taustoineen ja sai liiton hallitukselta siunauksen uudelle naistyöryhmälle.

Työryhmän jäsenet

Viime kuussa naistyöryhmä kokoontui ensimmäistä kertaa. Ketkä naiset ovat sitten mukana? Liiton puolelta Hedrén toimii työryhmän vetäjänä.

Olga Green on suomalaisen viittomakielen maisteriopiskelija Keski-Suomesta. Hän opiskeli

opiskelijavaihtovuoden aikana myös naistutkimusta (nykyisin sukupuolentutkimusta), josta sai inspiraatiota feministiselle aatteelleen. Green on ollut aktiivisesti mukana viittomakielisen yhteisön tasa-arvokeskusteluissa.

Maija Koivisto Helsingistä tekee parhaillaan väitöskirjaa kuurojen kokemista historian vääryyksistä. Hän on pitkään toiminut Kuurojen kansanopiston maahanmuuttajalinjan opettajana ja järjestänyt Suomen ensimmäisen, viittomakielisen feministisen tutkimuksen kurssin.

Maritta Tarvonen-Jarva Turusta on viittomakielinen kuuro nainen, jolla on paljon hiljaista tietoa kuurojen yhteisöstä.

Ryhmän viides jäsen on allekirjoittanut. Hedrén kutsui minut mukaan erityisesti kahdesta syystä. Kuurosokeat haluttiin osaksi viittomakielistä yhteisöä. Pääsyy oli kuitenkin taustallani oleva lähisuhdeväkivaltatyökokemus, jota halutaan hyödyntää.

Tapaamisen alussa kysyin, muuttaanko työryhmän nimi tulevaisuudessa tasa-arvotyöryhmäksi tai muunlaiseksi vastaamaan paremmin nyky-yhteiskunnan näkemystä

Naistyöryhmän jäsenet vasemmalta oikealle: Tiina Hedrén, Sanna Paasonen, Olga Green, Maija Koivisto ja Maritta Tarvonen-Jarva.

ja viittomakielisen yhteisön tarpeita. Muut jäsenet olivat samaa mieltä muutostarpeesta, mutta nyt meidän tulee keskittyä viittomakielisten naisten tilanteeseen Suomessa. Myöhemmin kohderyhmää voidaan laajentaa. Keskityimme tapaamisessa työryhmän tehtävänkuvaukseen ja vuositasen tavoitteiden laatimiseen.

Tasa-arvotietoisuutta lisää

Päätavoitteeksi asetettiin viittomakielisten tasa-arvotietoisuuden lisääminen. Osa heistä on ollut paitsiossa, kun moni käsite ei ole avautunut omalla äidinkielellä tai nettiviidakosta ei ole osattu etsiä vastauksia. Välitavoitteiksi laitettiin muun muassa sukupuolentutkimusalan uutisten välittäminen

hyödyntäen olemassaolevia tiedotuskanavia.

Syksyllä työryhmä pohtii tarkemmin, missä kulkee raja ja kuka vastaa mistäkin asiasta. Lisäksi katsastetaan turvallinen keskustelupaikka, jossa viittomakieliset naiset voivat keskustella ilman pelkoa kasvojen menettämisestä. Facebookista löytyy Viittovat naiset -keskusteluryhmä. Kaikki eivät kuitenkaan ole sinne päässeet. Viittomakielisille olisi tärkeä saada keskustella myös omalla äidinkielellään, siksi erilaisia vaihtoehtoja selvitetään.

Syksyllä työryhmä jalkautuu yhdistysvierailulle keskustelemaan sukupuolten välisistä tasa-arvokysymyksistä. ■

Kevätkokous hyväksyi valtakirjalla äänestämisen käyttöönoton

Teksti ja kuvat: Heidi Häyrynen

Suomen Kuurosokeat ry:n kokouksissa otetaan käyttöön valtakirjalla äänestämisen. Asiasta päätettiin yksimielisesti kevätkokouksessa. Muutos vaatii vielä sääntöjen päivityksen.

Tampereella 18.5. pidetyn kokouksen avasi hallituksen puheenjohtaja **Tuula**

Hartikainen. Kokoukseen osallistui 26 varsinaista jäsentä. Lisäksi osallistui yksi omaisjäsen, jolla oli äänioikeus sekä viisi omaisjäsentä, joilla ei ollut äänioikeutta. Mukana oli myös tulkkeja, tulkkiopiskelijoita, harjoittelija sekä henkilökuntaa. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Puheenjohtajaksi valittiin **Timo Lehtonen.** Lisäksi valittiin sihteeri, ään-tenlaskijat ja pöytäkirjantarkastajat.

Esko Vainionpää on yhdistyksen uusi jäsen. Mukana oli vaimo Marja.

Esityslista vahvistettiin. Tärkeimpiä käsiteltäviä asioita olivat vuosikertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.

Tili- ja vastuuvapaus

Vuosikertomus 2018 hyväksyttiin muutoksitta. Yhdistyksen saama rahoitus on viime vuosina pienentynyt, ja toimintaa on jouduttu tehostamaan. Muutosstrategian mukaiset toimet vuosille 2015–2018 saatiin päätökseen. Toiminnassa keskityttiin yhdistyksen palveluiden säilyttämiseen ja henkilökunnan kuurosokeuteen liittyvän osaamisen turvaamiseen.

Osana uudistuksia hallinto on keskitetty Tampereelle Kuurosokeiden Toimintakeskukseen. Myös kuntoutuksen keskittämistä sinne alettiin valmistella.

Oikeuksienvälontaa ja vaikuttamistyötä jatkettiin aktiivisesti. Muiden aistivammajärjestöjen kanssa järjestettiin esimerkiksi Viittomakieliset alueelliset foorumit. Yhdistyksen näkyvyyttä lisättiin erilaisin tapahtumin, ja järjestötoimintaan osallistui entistä enemmän asiakkaita.

Merkittäviä tapahtumia olivat myös VTS Ristontalon saama esteettömyyspalkinto sekä kuurosokeusalan kirjaston perustaminen. Yhdistyksen strategia vuosille 2019–2021 sekä varainhankinnan suunnitelma saatiin valmiiksi.

Olavi Eira (vasemmalla) ja Seppo Kamppinen tauolla. Kuvassa viitotaan taktiilisti kädestä käteen.

Suomen Kuurosokeat ry:n taloudellinen tilanne on vakaa. Kokonaistuotot ja -kulut olivat tasapainossa. Budjetti oli 4,8 miljoonaa euroa. Ylijäämää jäi tilikauden lopussa 2 800 euroa. Rahoitusta saatiin Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA) sekä myytävistä palveluista. Kuluista suurin osa menee henkilöstöön.

Kevätkokous merkitsi tiedoksi tilinpäätöksen asiakirjat ja tilintarkastajien tarkastuskertomuksen vuodelta 2018. Tilinpäätös vahvistettiin, ja asianosaisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Kevätkokous hyväksyi myös valtakirjan käyttöönoton yhdistyksen kokouksissa. Aiemmin tämä ei ole ollut mahdollista. Käytäntö koskee vain yhdistyksen äänivaltaisia jäseniä, ja se

vaatii lisäyksen sääntöihin. Hallitus tuo sääntömuutoksen syyskokouksen hyväksyttäväksi.

Kevätkokous merkitsi tiedoksi tilaneraportin yhtiöittämisestä sekä tavoiteohjelman väliraportin vuosilta 2015–2018. Muita käsiteltäviä asioita ei ollut, ja kokous päätettiin. Lopuksi käytiin vapaata keskustelua ajankohdaisista asioista.

Vuoden kohokohta

Jurvasta kotoisin oleva **Esko Vainionpää** osallistui Suomen Kuurosokeat ry:n kokoukseen ensimmäistä kertaa. Hän kertoo, että kokousta oli helppo seurata, sillä asiakirjat olivat hyvin valmisteltuja.

– Toimintakertomus ja tilit tulivat erittäin hyvin julki. Niitä ei monessa yhdistyksessä ole niin tarkasti laadittu. Uusi jäsenkin pääsee hyvin perille, kun tutustuu materiaaleihin etukäteen.

Vainionpää on osallistunut aktiivisesti eri yhdistysten toimintaan. Suomen Kuurosokeat ry:n jäseneksi hänet toi edelliskesän ICT-koulutus.

– Huomasin viime kesänä, että on niin toimiva yhdistys ja hyvä palvelu, että täytyy liittyä mukaan, hän kertoo.

Vainionpää toivoi löytävänsä kokouksen lomassa aikaa tapaamisille, sillä osanottajalistalla oli vilahtanut vanhoja tuttuja nimiä.

Maritta Oksanen saapui tilaisuuteen

Laukaasta. Päivän aikana tuli jälleen uutta tietoa, ja esillä oli tärkeitä asioita. Vapaassa keskustelussa nousi esille muun muassa kuurosokeiden tiedonsaanti.

– On hirmu tärkeää, että taktiili- ja viittomakieliset olisivat samassa asemassa muiden kanssa ja että hallituksessa on viittomakielisiä ajamassa heidän asioitaan.

Paikalla oli myös pitkän linjan vaikuttajia Lahdesta. **Matti** ja **Marja-Leena Roponen** ovat olleet yhdistyksen toiminnassa mukana jo vuodesta 1983 lähtien. Marja-Leena on ollut aikoinaan vaikuttamassa siihen, että omainen voi olla varsinainen jäsen. Kokous oli heille antoisa ja yksi vuoden juhlahetkestä.

– On ollut kaunis ja hyvä päivä. Näkee, että ihmisten parhaaksi tehdään töitä ja tapaa vanhoja tuttuja, he totesivat. ■

Marja-Leena ja Matti Roposelle kevätkokous oli juhlahetki.

Usher-perheiden hyvinvointia tutkitaan

Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksella on syksyllä 2018 käynnistynyt alle 20-vuotiaisiin kuulonäkövammaisiin kohdistuva tutkimus: *"Usherin oireyhtymää sairastavien ja heidän perheidensä psyykinen jaksaminen"*. Tutkimuksesta käytetään lyhennettä JaksUs.

Usherin oireyhtymään liittyy etenevä kuulo- ja näkövamma sekä vaihtelevasti sisäkorvan tasapainoelimen toimintahäiriöitä. Oireyhtymään ei liity muita vammoja.

Suomen Kuurosokeat ry:n tiedossa on koko Suomessa 25 alle 20-vuotiasta Usherin oireyhtymää sairastavaa lasta ja nuorta. Kaikki nämä perheet on pyydetty mukaan tutkimukseen. Myös uusia Usher-perheitä on etsitty sairaaloiden kautta.

Usherin oireyhtymää sairastavilla lapsilla ja nuorilla tiedetään olevan koulunkäyntiin ja arjen sujuvuuteen liittyviä vaikeuksia. Usein vaikeudet alkavat jo alakouluikässä.

Tutkimusta Usherin oireyhtymään liittyvistä hyvinvoinnin haasteista on olemassa hyvin vähän koko maailma huomioiden. Koska Suomessa Usher-lapset ja nuoret ovat hyvin

tiedossa Suomen Kuurosokeat ry:ssä, on hyvä mahdollisuus saada nämä perheet mukaan tutkimukseen.

On myös mahdollista tehdä kattava ja kansainvälisestikin merkittävä tutkimus näiden lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä psyykkisestä jaksamisesta ja voimavaroista.

Tutkimus on kaksiosainen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan kysely Usher-lasten ja nuorten huoltajille: Tällöin keskitytään Usherin oireyhtymää sairastavan hyvinvointiin ja tukiverkostoihin sekä vanhemman omaan hyvinvointiin, uupumukseen, stressiin ja tukiverkostoihin. Lisäksi kysytään erilaisia taustatietoja perheestä ja lapsesta.

Toisessa vaiheessa tehdään kotona tehtävä haastattelu sekä vanhemmille että Usher-lapsille. Haastattelun tarkoituksena on saada syvempää tietoa perheen hyvinvoinnista ja tukiverkostoista sekä lapsen koulunkäynnistä, oppimisesta ja elämänhistoriasta.

Tutkimus valmistuu vuosien 2019–2020 aikana. Hanketta rahoittavat Suomen Kuurosokeat ry, Sokeain Lasten Tukisäätiö sekä Jyväskylän yliopiston psykologian laitos. ■

Kauluskaiutin kokeilussa –vapaampaa kuuntelua

Teksti: Russ Palmer
Kuva: Riitta Lahtinen

Kuunneltaessa äänikirjoja tabletilla tai puhelimesta sisäänrakennetun kaiuttimen äänenlaatu voi olla huono. Tämä ongelma korostuu, jos käyttäjällä on näkö- ja kuulovammojen yhdistelmä, esimerkiksi Usherin syndrooma, tai jos äänikirjan kuuntelija käyttää kuulokojeita tai sisäkorvaistutteita.

Kirjaa kuunnellessa voi käyttää suoraa kaapeliliitintää kuulokojeeseen tai sisäkorvaistutteeseen. Lisäksi voi käyttää induktiosilmukkaa.

Tällöin kuunnellessa voi joskus kuitenkin olla ongelmana sähkölaitteen huminan voimistuminen. Lisäksi käyttäjä ei kuule ympäristön ääniä, ellei kuulokojeessa tai sisäkorvaistutteessa ole käytössä induktiosilmukka / mikrofoniyhdistelmäasentoa.

Häiriöäänet vähenivät

Taannoisella Amsterdamin matkallani ostin kauluskaiuttimen. Se käyttää Bluetooth-teknologiaa ja siirtää äänen tabletilla tai älypuhelimesta kaiuttimeen.

Olen ollut hämmästynyt siitä, miten hyvä äänenlaatu kauluskaiuttimessa on ja kuinka mukava sitä on kuunnella.

Kaiuttimet ovat korvien alapuolella sopivalla etäisyydellä. Ääni ei kierrä, eikä kaiutin hiosta, niin kuin kuulokkeita käytettäessä joskus tapahtuu. Kuulokkeita käytettäessä ääni voi alkaa kiertää kuulokojeissa, joka saa aikaan viheltävän sivuäänen.

Kun esimerkiksi haluan kuunnella äänikirjaa, avaan äänikirjasovelluksen tabletillani ja laitan virran kaiuttimeen. Yhteys muodostuu automaattisesti.

Tämän lisäksi kauluskaiuttimessani on äänenvoimakkuuden säätönapit, ja oikealla ulkosyrjällä on toisto / pysäytys-nappula. Jos yläpuolista nappulaa painaa kahdesti, se vaihtaa seuraavaan kappaleeseen tai kirjanmerkkiin. Tämä ominaisuus on hyödyllinen varsinkin musiikkia kuunneltaessa.

Langaton yhteys

Tavallisia kaiuttimia kuunneltaessa on oltava samassa huoneessa. Kauluskaiutinta voi käyttää myös muissa tiloissa kuin missä tabletti on. Tämä

on mahdollista, kun pysyttelee Bluetooth-kantaman päässä tabletista, ja etäisyys kuulokojeista kaiuttimeen pysyy samana riippumatta siitä missä on. Erilaisissa huoneistoissa kantama saattaa vaihdella.

Kauluskaiuttimesta voi esimerkiksi kuunnella äänikirjaa ja samalla vaikkata tiskata tai kokata. Laite on langaton, joten myöskään johtoja ei tarvita.

Olen ollut kauluskaiuttimeeni hyvin tyytyväinen ja käytän sitä päivittäin. Ainoa huono puoli on, jos samassa huoneessa ovat muut ihmiset eivät ole kiinnostuneita samasta aihepiiristä tai samanlaisesta musiikista. Silloin kautin voi häiritä heidän äänimaailmaansa.

Kuuntelun lomassa voi vastata puheluihin

Kaiutin on ladattava. Siihen on oma laturinsa, jossa on micro-usb-liitin. Olen huomannut, että voin käyttää kaiutinta yhdellä latauksella jopa seitsemän tuntia.

Jos kuuntelen äänikirjaa, ja minulle tulee tavallinen puhelu tai videopuhelu, voin vain painaa pysäytys-nappulaa. Puhelu yhdistyy automaattisesti. Se tuntuu näppärältä.

Kirjoittaja toimii musiikkiterapeuttina. ■

Russ Palmer kuuntelee äänikirjaa kauluskaiuttimen kautta. Samalla hän tutkii avaruussukkulaa molemmin käsin.

Ajankohtaista oikeuksienvalvonnasta

Alkuvuonna Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvonnan työryhmä on ottanut kantaa pankkitunnisteiden mahdollisista muutoksista ja harvinaisten sairauksien kansallisesta ohjelmasta. Työryhmä on tehnyt verkostoyhteistyötä antamalla kommentteja yhteisiin lausuntoihin Vammaisfoorumin ja Näkövammaisten liiton kanssa.

Pankkitunnisteet ja asiointi

Lausunnossaan oikeuksienvalvonta toi Finanssivalvonnalle esiin huolensa kuulonäkövammaisten mahdollisuuksista käyttää tunnuslukusovelluksia mobiililaitteissa. Työryhmän mielestä siirtymävaihe on liian tiukka.

Uusien sovellusten käyttöönotto vaatii aikaa. Lisäksi sovellusten tulee toimia kuulonäkövammaisten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti erilaisilla apuvälineillä, kuten pistenäytöllä, ruudunsuurennosohjelmalla ja puhesyntetisaattorilla. Kaikilla pankeilla ei ole vielä muita tunnistautumismenetelmiä paperisten tunnuslukulistojen korvaamiseksi.

Oikeuksienvalvonta kysyy, kenen vastuulla on tunnuslukulaitteen

asentaminen ja käyttökuntoon laittaminen. Mielestämme vastuu on pankkien, mutta Suomen Kuurosokeat ry:n apuvälineisiin liittyvää osaamista ja asiakaskokemusta kuulonäkövammaisten parissa kannattaa hyödyntää.

Asiakkaille tulee säilyttää mahdollisuus pankissa asioimiseen henkilökohtaisen avustajan tai viittomakielen tulkin kanssa.

Oikeuksienvalvonta on lausumassa Finanssivalvonnan lausuntopyyntöön, joka koskee kyselyä ”digitaalisten pankkiasioinnin mukautuksista ja palveluvaihtoehdoista digitaaliselle asiointille”. Kysymykset liittyvät muun muassa palveluiden saavutettavuuteen ja helppokäyttöisyyteen sekä pankkien antaman neuvonnan riittävyyteen.

Harvinaisten sairauksien kansallinen ohjelma 2019-2023

Oikeuksienvalvonta pitää tärkeänä, että tietoisuus harvinaissairauksista lisääntyy yhteiskunnassa entisestään. Tässä tulee hyödyntää kokemusasiantuntijoita ja asiakasraateja.

Nykyisin ongelmana on, että tietoa on välillä vaikeasti saatavilla. Tämä koskettaa myös terveydenhuollon ammattilaisia. Siksi tietoa kaikista harvinaissairauksista tulee olla keskitetyksi verkossa.

Usein kuulon ja näön kaksoisaistivamma heikentää selvästi toimintakykyä. Oikeuksienvälvonta painottaa, että harvinaissairauksissa huomioidaan lääketieteellisen näkökulman lisäksi toimintakyky sekä turvataan siihen liittyvän tutkimuksen rahoitus.

Vammaispalvelulaki

Vammaispalvelulaki oli tammikuussa eduskunnan käsittelyssä. Tässä yhteydessä Vammaisfoorumi laati laista lisälausunnon.

Esityksessä herätti huolta, että jatkossa hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa ainoastaan korkeimman hallinto-oikeuden luvalla. Tämä heikentää Vammaisfoorumin ja Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvälvontan työryhmän mielestä vammaisten ihmisten oikeusturvaa.

Tulkkauspalvelut

Tulkkauspalvelut ovat herättäneet huolta asiakkaissa. Useilta tahoilta on tullut tietoa, että paritulkkaus ei aina toteudu "aidosti" vaan tulkit ovat asiakkaan kanssa yksi kerrallaan.

Tilannetta on saatu kuitenkin parannettua ottamalla Kelaan yhteyttä muun muassa oikeuksienvälvontan

työryhmän ja Tulkkitoiminnan yhteistyöryhmän (TTYR) kautta.

Ongelmallista on myös Kelan uusi linjaus, jonka mukaan tulkin ei tarvitse matkustaa asiakkaan kanssa samassa ajoneuvossa ulkomaan matkoilla. Oikeuksienvälvonta katsoo, että tulkin tulisi matkustaa kuurosokean mukana, sillä kuurosokean tulkkaukseen kuuluu myös opastus ja kuvailu. Tulkin mukanaolo on tärkeää, jotta kuurosokea voisi osallistua matkan aikana tapahtuviin keskusteluihin.

Oikeuksienvälvonta pitää tärkeänä, että muutoksista tiedotetaan riittävästi, myös järjestöjä. Muutosten seurannaisvaikutukset on huomioitava; asiakkaiden negatiiviset kokemukset tulkkauspalvelusta voivat vaikuttaa haitallisesti palvelun käyttöön.

Tulkkauspalveluiden edustukset ja verkostot

Suomen Kuurosokeat ry:n valtakunnallisesta oikeuksienvälvonnasta vastaa oikeuksienvälvontan työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii aluepalvelupäällikkö **Taru Kaaja**.

Järjestöllä on edustajia Vammaisfoorumeissa, oikeusministeriön asettamassa uudessa viittomakielen yhteistyöryhmässä, Kelan vammaisten tulkkauspalvelun yhteistyöverkostossa ja TTYR:ssä. ■

Erityisryhmät huomioitu hallitusohjelmassa

Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelma julkistettiin maanantaina 3.6. Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvallonta iloitsee erityisryhmien huomiomisesta ohjelmassa. Toteutuessaan se parantaa vammaisten asemaa yhteiskunnassa.

Vaaliteeseissämme esitimme, että yhdenvertaisen osallistumisen ja liikkumisen vapaus on turvattava. Korostimme erityisesti oikeutta toimiviin tulkkaus- ja kuljetuspalveluihin. Seuraavassa on esimerkkejä meille tärkeistä asioista hallitusohjelmassa.

Tulkkaus- ja kuljetuspalvelut

"Kelan hallintoa ja sen järjestämien palveluiden toimivuutta selvitetään. Selvitetään siirtyminen rekisteröitymismenettelyyn tietyissä Kelan nyt kilpailuttamissa palveluissa. Arvioidaan Kelan ja kuntien kuljetuspalveluiden toimivuutta uuden taksilain aikana ja tehdään tarpeelliset muutokset."

"Tehdään liikennepalvelulain arviointi."

"Taksiliikenteen osalta tehdään tarvittavat korjaukset ottaen huomioon toiminnan turvallisuus ja harmaan

talouden torjunta. Erityisesti kohdattuihin epäkohtiin (esimerkiksi hinnoittelun läpinäkyvyys ja taksien saataavuus) pyritään etsimään ratkaisuja muuttuneessa tilanteessa. Kela-taksien kilpailutuskäytännöt vaativat myös uudelleenarviointia."

Vammaispalvelut

"Oikea-aikaisuus ja yksilölliset palvelutarpeet ovat haasteita vammaispalveluissa. Vammaisten ihmisten yksilöllisten tarpeiden parempi huomioon ottaminen toteutetaan osana vammaispalvelulain uudistusta."

Esteettömyys ja saavutettavuus

"Sähköisten palveluiden esteettömyyttä parannetaan. Erityistä huomiota kiinnitetään viranomaiskieleen. Selkokielen käyttöä lisätään, jotta palvelut olisivat kaikkien saatavilla. Viranomaispalveluja kehitetään sellaisille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä palveluja".

Viittomakieli

Viittomakieli nousee hallitusohjelmassa esiin useassa kohdassa:

"Laaditaan kielipoliittinen ohjelma, jossa otetaan huomioon muut

Suomessa puhutut kielet, erityisesti saamen kielet, romanikieli, karjalan kieli ja viittomakielet.”

”Turvataan kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä erityisesti ruotsin ja saamen kielellä sekä viittomakielellä.”

”Vahvistetaan kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmässä.”

”Perustetaan laaja-alainen viittomakieliasian neuvottelukunta arvioimaan viittomakielilain ja viittomakielellisten perusoikeuksien sekä yhdenvertaisuuden toteutumista.”

”Selvitetään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lainsäädännön päivitystarpeet viittomakielilain ja YK:n vammaissopimuksen mukaiseksi.”

Sosiaali- ja terveystalvvelualan järjestöt

”Vahvistetaan sote-järjestöjen toiminnan edellytyksiä sekä tuetaan järjestölähtöisen työn uudistamista ja monimuotoisuutta.”

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksien valvonta kiittää hallitusohjelman valmistelussa mukana olleita. Koko hallitusohjelma on nähtävissä verkossa valtioneuvoston verkkosivuilla osoitteessa www.valtioneuvosto.fi. ■

Korjaus kannustusapurahautiseen

Tuntosarvi 5/2019 uutisessa mainittujen kannustusapurahojen suuruus oli virheellinen, sillä summia on tarkistettu tämän vuoden tammikuussa. Nykyiset kannustusapurahat:

- ylioppilas 200 euroa
- ammatillinen perustutkinto, ammatiti- tai erikoisammattitutkinto (150 opiskelupistettä), muut ammatilliset tutkinnot tai ammatilliset opinnot harkinnanvaraisesti 150–300 euroa
- alempi ammattikorkeakoulu- ja korkeakoulututkinto 350 euroa

- ylempi ammattikorkeakoulu- ja korkeakoulututkinto 500 euroa
- lisensiaatintutkinto 500 euroa
- tohtorintutkinto 750 euroa

Suomen Kuurosokeat ry:n kannustusapurahaa voi hakea kuurosokea / kuulonäkövammaisen henkilö.

Hakemukset osoitetaan palveluasiantuntija Harri Peltolalle. Lisätiedot 040 505 4683, harri.peltola@kuurosokeat.fi. Liitä hakemukseen kopio todistuksesta. ■

Vammaistyön diakoni Toini Pieskä siirtyy eläkkeelle

Teksti: Jaakko Evonen

Kuva: Anne Ylitalo

Vammaistyön monitaitaja ja järjestötyössä pitkään mukana ollut **Toini Pieskä** on esimerkki energisyydestä ja periksiantamattomuudesta. Hän on toiminut Tornion seurakunnan vammaistyön diakonina ja työskennellyt Suomen Kuurosokeat ry:n palveluksessa. Kokemusta hänelle on myös kertynyt esimerkiksi Tornion kaupungin vammaisneuvostosta ja kirkkohallituksesta Helsingistä. Nyt vuorossa ovat eläkepäivät, mutta työvuosien muistot elävät edelleen vahvasti.

Juuret Pohjanmaalla

Toini on kotoisin Ylivieskasta Pohjanmaalta. Lapsuudessa hän osallistui sisarusten ja naapurin lasten kanssa useisiin pihapeleihin. Talvisin ohjelmaan kuului etenkin hiihtoa. Kesällä sukset vaihtuivat veneeseen ja soutu-retkiin.

Valmistuttuaan lukiosta hän opiskeli vuoden Ruotsissa Tornedalens Folghögskolassa, Övertorneålla ja oli kesätöissä Tukholmassa. Sieltä matka jatkui Helsinkiin, jossa hän työskenteli

Malmin sairaalassa. Järvenpäässä Luther-opistossa hän opiskeli diakonian ja sosiaalityöntekijän tutkinnon.

Vammaistyön diakoniatyö

Vammaistyön diakonin työ oli monipuolista, koska asiakkaita oli kaikista vammaisryhmistä.

– Minulle tärkeä ajatus työssä ja kaikessa ihmisten kohtaamisessa on, että jokainen on arvokas, Toini toteaa.

Hän vastasi muun muassa lukuisista kerhoista, retkistä, leireistä ja raamattupiiristä. Kokemusta kertyi myös

Toini Pieskä.

kuulonäkövammaisten energiakerhosta. Nyt keväällä vuorossa oli Selkomessu.

– Selkokuvat heijastettiin valkokankaalle. Kuuroutuneelle oli kirjoitus-tulkkaus ja kuuroille viittomakielen tulkkaus. Saarna ja liturgia olivat selkokielellä, Toini kertoo.

Saavutettavuus on Toinista tärkeää.

– Saavutettavuus ei ole jonkun erityisryhmän etujen ajamista tai vain joillekin erikoistuneille kirkon työntekijöille kuuluvaa työtä.

Töissä Suomen Kuurosokeilla

Toini aloitti työt Suomen Kuurosokeat ry:ssä kesäkuussa 1981. Silloin yhdistyksen keskuustoimisto sijaitsi Mäkelänkadulla Helsingissä. Lähiyökaverina olivat toiminnanjohtaja **Inger Lindgren** ja tuolloin kuntoutusohjaajana työskennellyt **Kaija Salekari**.

Työvuosien aikana Toini tapasi monia kuurosokeita. Mieleen on jäänyt ilo ihmisten kohtaamisesta. Toisaalta haastetta toi sopivan kommunikointitavan löytäminen kunkin kuurosokean kanssa. Toini muistelee Kuurosokeiden Pohjoismaista konferenssia Helsingissä elokuussa 1981.

– Illanvieton alussa kaksi täysin kuurosokeaa tutkisteli toisiaan käsin, onko toinen lihonut vai laihtunut. Tuli ihan espanjalaiset ihmiset mieleen. Heillä käsien käyttö on niin luontevaa. Toinen asia olivat tanskalaiset miehet,

jotka tupakoivat. Heistä oli kauheaa, ettei Suomessa saanut tupakoida bussissa.

Vuonna 1983 Bahrainissa järjestettiin kuurosokeiden 3. maailmankonferenssi. Siellä Toini kiinnitti huomiota kommunikointiin.

– Yhden eteläafrikkalaisen kuurosokeutuneen tohtorimiehen kommunikaatiotapa ihmetytti. Hän pani oman peukalonsa puhujan huulille ja pystyi ymmärtämään puhujan englanninkiel-tä sillä tavoin. Kuinka se on mahdollis-ta, kun niin moni lausuu sanoja eri ta-valla?

Oli työurasta muitakin muistoja. Ker-ran Enontekiöllä järjestettiin Rovasti-kunnan näkövammaisten leiri. Siellä Toini toimi oppaana sokealle ja kuulo-laitetta käyttävälle miehelle.

– Hän lauleskeli lähestyessämme pit-kospuupaikkaa. Sain, että hidastamme tahtia, on paljon vettä näkyvis-sä.

"Anna mennä vaan", mies oli todennut. Hän oli pyytännyt Toinia ottamaan kuvan todisteeksi siitä missä sokeat liik-kuvat. Kuva otettiin sillalle päästyä.

Tulevilla eläkepäivillä Toinia kiinnos-taa muun muassa villivihannesten poimiminen luonnosta eli hortoilu.

– Haluan tehdä kaikkia niitä mukavia asioita, joita en ole ennättänyt tehdä töissä ollessani. Hortoilu on sellainen hyvän olon lähde. ■

ICT- ja aluepalvelut kesätauolla

ICT-palvelut

Anne Metsäpuro: 24.6.–27.7.

Marko Vainioma: 4.6.–11.6. ja 24.6.–27.7.

Mariano Mineo: 27.6.–21.7.

Maarit Patrikainen: 1.7.–3.8.

Kimmo Rouvinen: 1.7.–27.7.

Seppo Tero: 5.8.–31.8.

Taru Kaaja 1.7–4.8.

Marjatta Puromäki 1.7.–31.7.

Heli Lappalainen 1.7.–27.7.

Marianne Ojanen 1.7.–28.7.

Päivi Ojanperä 8.7–3.8.

Jos oman alueen palveluasiantuntija on lomalla, voi kiireellisissä asioissa ottaa yhteyttä seuraavasti:

Taru Kaaja ajalla 24.6.–19.7.

Anne Ylitalo ajalla 22.7.–2.8. ■

Aluepalvelut

Harri Peltola 24.6.–2.8.

Anne Ylitalo 24.6.–14.7. ja 19.–24.8.

Jyväskylän aluetoimisto muuttaa

Suomen Kuurosokeat ry:n Jyväskylän aluetoimisto muuttaa elo-syyskuussa uusiin tiloihin. Uusi osoite on 1.9.2019 alkaen Matarankatu 4. Tilat sijaitsevat kolmannessa kerroksessa.

Toimipisteeseen sijoittuvat vanhasta toimistosta aluepalvelut ja

ICT-palvelut sekä kuntoutuksen henkilökunta. ■

Kuurosokeiden kerhot

Satakunnan kerho

Heinäkuussa kerho lomalla.

Syyskausi alkaa 14.8. retkellä Karviaan ja Parkanoon. Auton lähtöajat: Ulvila (Satakunnantie, Porin linja-autopysäkki klo 8.45 ja Porin vanha linja-autoasema klo 9.00.

Tutustumista Anne Mattilan taidekahvilaan Karvialla, munkkikahvit. Käyn ti pellavaliina- ja vaatekaupassa. Lounas kahvila Käenkulmassa Parkanossa, tutustumista Parkanoon. Kotimatalla Juustoportissa ja Kankaanpäässä Korpelan lihakauppaan. Porissa n. klo 19 ja Ulvilassa klo 19.15.

Ilmoita tulostasi sekä tulkin tai avustajan nimi 25.7. mennessä: puh. 0400 532 413, saini.lepisto@gmail.com

Oulun kerho

Ti 20.8. klo 13–16. Vieraana Johanna Lajunen Kuurojen Palvelusäätiöstä. Aiheena muistiin liittyvät asiat. Ilmoittautumiset Leila Rytimalle 7.8. mennessä.

Ti 10.9. aluepäivä Oulun Edenissä. Mukana Russ Palmer ja Riitta Lahinen. Tarkempi ohjelma syksyllä. Ilmoittautuminen Anne Ylitalolle 2.9.

mennessä: anne.ylitalo@kuurosokeat.fi, puh. 0400 581 658. Tilaa tarvittaessa tulkki.

Tapahumat

Kaipaatko vuorovaikutukseen ja kommunikaatioon harjoitusta?

Kesäkuusta lähtien pitkin syksyä voi varata yksilöohjaukseen aikaa. Ohjauksen sisältö voi olla esimerkiksi seuraakkosten, sormitusmenetelmien ja sairaalahaptiisien harjoittelua. Tarpeen mukaan aihe voi olla myös tulkin tilaamiseen, henkilökohtaisen avustajan kanssa toimimiseen tai muuhun vastaavaan liittyvä. Sopimuksen mukaan voin tulla kotikäynnille tai tapaminen voidaan järjestää muuhun sopivaan tilaan.

Sanna Nuutinen viettää kesälomaa 1.7–2.8. Yhteystiedot: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi ja 044 738 0191.

Luento: 'Oletko valmis ymmärtämään minua?' - Vuorovaikutuksen merkitys aistimonivammaisten ja syntymästään kuurosokeiden henkilöiden kommunikoinnissa

To 12.9. klo 9–12, Braille-sali. Iiris-keskus, Marjaniementie 74, Helsinki. Järjestäjänä Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalvelut.

Suomen Kuurosokeat ry:n

kommunikaatiopalveluiden erityisasiantuntija, psykologi Emmi Tuomi luennoi vuorovaikutuksen merkityksestä aistimonivammaisten ja syntymästään kuurosokeiden henkilöiden kommunikaation kehityksessä. Tuomi on psykologian alan lisensiaattityössä tutkinut kognitiivisten taitojen arviointia aistimonivammaisilla henkilöillä.

Tilaisuus avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille. Tarkemmat tiedot ilmoittautuneille. Ei yleistulkkausta/opastusta. Tilassa induktio ja projektori. Seminaaria voi seurata etäyhteydellä nettiradion ja videoyhteyden kautta. Ohjelman jälkeen mahdollisuus omakustanteiseen kahvitteluun tai ruokailuun ravintola Katri Antellissa.

Sitovat ilmoittautumiset 2.9. mennessä (myös lisätiedot): sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 044 738 0191.

Kurssit ja leirit

Viittomakielisten tiedonsaanti

Aika ja paikka: 17.–20.9. (viikko 38). Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere

Kohderyhmä: Viittomakieltä käyttävät kuurosokeat aikuiset

Tavoite ja sisältö:

Sopeutumisvalmennuskurssilla pohditaan vertaisryhmissä kommunikaation ja tiedonsaannin haasteita. Erietyisesti tiedonsaantiin liittyvät asiat viittomakielisenä kuurosokeana nyky-yhteiskunnassa. Kurssilaiset saavat monipuolista tietoa osa-alueista, joista kokonaisvaltainen hyvinvointi koostuu, kuten viittomakieltä käyttävien kehon huolto. Vertaistukea viittomakielellä kommunikoivien kesken.

Hakemukset 16.8. mennessä: Suomen Kuurosokeat ry, Taru Kaaja, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere, taru.kaaja@kuurosokeat.fi

Liikuntaleiri kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille

Aika ja paikka: 19.–22.8. (ma–to), Varalan Urheiluopisto, Tampere.

Vertaisohjaajat: Esko Jäntti ja Milla Lindh sekä Varalan henkilökunta ja soveltavan liikunnan opiskelijoita.

Hinta: 80 e/osallistuja sisältäen ohjelman, majoituksen 2–3 hengen huoneessa, ruokailut ja saunomiset. Alustava varaus tehty 15 osallistujalle. Ole nopea ja tule liikkumaan!

Ohjelmassa luvassa mm. rentoutusharjoituksia, tasapainoa, kirkkovesoutua. Tutustumista Flowpark-kiipeilykeskukseen tai kalliolaskeutumisesta, kuntosaliharjoitteita, kehonhuoltoon, paritanssia, Pyynikki-patikointia jne.

Tarkka ohjelma lähetetään ilmoittautuneille. Varala sijaitsee Pyynikinharjun rinteessä Pyhäjärven rannassa noin neljä kilometriä Tampereen rautatieasemalta.

Lisätiedot ja sitovat ilmoittautumiset 28.6. mennessä: milla.lindh@kuurosokeat.fi, puh. 040 774 9207.

Kuurosokeiden keilaleiri

Aika ja paikka: 4.–6.10., Kuortaneen Urheiluopisto.

Nyt kaikki kiinnostuneet keilaleirille Kuortaneelle! Tämä leiri on tarkoitettu ensisijaisesti uusille lajista kiinnostuneille kuurosokeille/kuulonäkövammaisille.

Leirillä käydään läpi lajin alkeet ja perustekniikat. Tutustutaan välineisiin, keilahallin ratoihin ja olosuhteisiin. Keilataan riittävästi ja ollaan yhdessä muutenkin. Ohjelmassa myös jumpaa.

Ilmoittautumiset Esko Jäntille 6.9. mennessä: esko.jantti@pp2.inet.fi tai 0400 646 436. Häneltä saa myös tarkemman leiriohjelman.

Leirille mahtuu mukaan 12 keilaajaa. Hintaa täysihoitomaksu 67 e/vuorokausi eli 134 e. Matkoista korvataan 20 e ylimenevä osuus halvimmalla kulkuvälineellä.

Bussiyhteydet Seinäjoen rautatieasemalta Urheiluopistolle: pe 4.10. klo 14:05–14:40. Paluu su 6.10. klo 15:30–16:10.

Tampereen Toimintapäivät

Retki islanninhevostallille Ylöjärvelle

Retki tehdään Nordurstjörnun tallille ti 9.7. klo 13–15 ja ke 10.7 klo 13–15. Osoite: Kurjenmiekantie 25.

Tutustumista islanninhevosiin. Niitä on mahdollisuus harjata. Tietoa Islannista. Pieni ratsastusnäytös. Retken hinta 10 e sisältäen kahvin, teen, mehun ja pientä makeaa. Tulkeilta kahvittelun hinta 5 e.

Mukaan mahtuu enintään 10 asiakasta. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ei yhteiskuljetusta. Kerro kumpana päivänä haluat osallistua.

Ilmoittautumiset Heidille viimeistään 26.6. mennessä: 040 588 4238, heidi.mansikkala@kuurosokeat.fi

Helsingin viriketoiminta

Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto liriksessä on suljettu heinäkuussa.

Torielämää Hietalahdentorilla

Ke 3.7. klo 13.00–16.00. Kokoontuminen Lönnrotinkatu 34, Helsinki. Hietalahden torin reunassa. Torikahvit. Nautitaan kesäpäivästä hulinan keskellä. Maksut omakustanteisia. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 1.7.

Torielämää Kauppatorilla

Ke 10.7. klo 9–18. Kokoonnumme Helsingin rautatieasemalla palloukkojen alla. Os. Kaivokatu 1. Ohjelmassa mm. yhdessäoloa, kävelyä Esplanadilta Kauppatorille, kiertelyä torilla jne. Mahdollisuus käydä laivalla Lonna-saarella. Maksut omakustanteisia. Ota varalta uikkarit ja pyyhe. Lisätietoja myöhemmin ilmoittautuneille. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 1.7.

Ulkoilupäivä Helsingin Pihlajasaarella

To 1.8. klo 12–16.30. Huom. poikkeuksellinen aikataulu! Kokoontuminen Kaivopuistossa Merisatamarannan laiturilla, Cafe Carusellin luona. Merisatamanranta 10. Matka vesibussilla, paluu samaan paikkaan kello 16.30 mennessä. Ohjelmassa mm. tutustumista alueeseen kävellen, pelien pelaamista sekä tietovisa. Mukaan voi ottaa grillattavaa. Alueella ravintola Pihlajasaari. Uintimahdollisuus.

Hinta vesibussilla menopaluu: aikuiset 7,5 e, lapset (7–16 v.) ja eläkeläiset 4,5 e. Lapset alle 7 v. aikuisten seurassa ilmaiseksi. Mukana Jaana Marttila ja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 29.7.

Ulkoilupäivä Vantaan Kartanonkoskella

To 8.8. klo 12–15. Kokoontuminen Pointin kirjaston pääovella. Hagelstamintie 1, Vantaa. Paluu kauppakeskus Jumbosta, os. Vantaanportinkatu 3, Vantaa.

Vierailu Kartanonkosken urheilupuistossa (noin 1 km kävely), jossa ulkoilukenttä. Mahdollisuus frisbeegolfiin ja kävelyyn. Kahvit kauppakeskus Jumbossa (noin 1,5 km). Mukana Jaana Marttila ja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 5.8.

Torielämää Hakaniemessä

Ke 14.8. klo 13–16. Kokoontuminen Ravintola Rosson edessä Ympyrätalolla. Siltasaarenkatu 18–20. Kävelyä torilla ja lähialueella. Torikahvit. Ei yleistulkkauksia. Maksut omakustanteisia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 5.8.

Ulkoilupäivä Luukissa, Espoossa

To 15.8. klo 12–15. Kokoontuminen Luukintie 33, Espoo. Ohjelmassa mm.

kävely ja pihapelit. Mahdollisuus kartanossa vierailuun ja kahvilassa käyntiin. Halutessasi mukaan eväät ja grillattavaa. Myös uintia (pyyhe ja uikkarit). Mukana Jaana Marttila ja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 12.8.

Suomalainen ravintola Mestaritali

Ke 21.8. klo 16–20. Merikannontie 6, Helsinki. Tule maistamaan suomalaista ruokaa. Mukavaa yhdessäoloa. Ruokailut ym. omakustanteisia. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 12.8.

Ulkoilupäivä Paloheinässä, Helsingissä

To 22.8. klo 12–15. Kokoontuminen Paloheinän ulkoilumajalla, Pakilantie 124. Mahdollisuus kävelylenkkiin ja Paloheinän portaiden kiipeämiseen. Pihapelejä, halutessa voi voimailla ulkokuntosalilla. Omat eväät tai käynti kahviossa. Mukana Jaana Marttila ja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 19.8.

Kommunikaatiopiiri

Ke 28.8. klo 13–16. Kesäkauden päättyjäiset ja retki Espoon Glimsin talomuseolle. Glimsintie 1, Espoo. Tapaamme museolla ja tutustumme tilan historiaan. Opastuskierroksen aikana harjoitellaan kuvailua ja vanhojen esineiden sekä tunnelman aistimista.

Sisäänpääsy ilmainen. Kahvilatuotteet omakustanteiset. Ei yleistulkkauksia, tilaa tarvittaessa tulkki. Paikalla kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen ja virikeohjaaja Anita Palo. Ilmoittautumiset 8.8.2019 mennessä.

Ulkoilupäivien päättäjäiset Keimolassa, Vantaalla

To 29.8. klo 12–16. Huom. poikkeuksellinen aika! Kokoontuminen Keimolan Kaiun majalla, Kirkantie 15. Reippailua (1–5 km ulkoilureitit), syömistä ja saunomista! Mukaan juhلاميeltä, itsellesi sopivaa grillattavaa ja pyyhe, jos haluat sauna. Viriketoiminta tarjoaa kahvia, teetä, mehua ja jotakin hyvää makeaa. Mukana Jaana Marttila ja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia.

Ilmoittautuminen (myös tiedot erikoisruokavaliosta ja onko mukana esim. tulkki tai avustaja) Anitalle viimeistään to 22.8.

Virikeohjaaja Anita Palo on kesälo-malla 12.7.–11.8. (pe–su). Yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896

Sekalaista

Tuntosarven ilmoitukset

Elokuun Tuntosarven ilmoitusten jät-tö viimeistään 1.8. klo 12 mennessä. Osoite: viestinta@kuurosokeat.fi ■

Tue Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa

Voit tukea toimintaamme itsellesi sopivalla tavalla:

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2018/719, lupa on voimassa 01.01.2019-31.12.2021
koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040-6512511

